

Sonas

(Livre de Jonas en gangam)

ATADEC

(Association pour la Traduction,
Alphabétisation et
le Développement Communautaire)

Gando, 2022

Sonas
(Livre de Jonas en gangam)

©2022, ATADDEC (Association pour la Traduction,
Alphabétisation et le Développement Communautaire)

1ère édition, 1er tirage 2022:2 (50 exemplaires)

Sonas

Nà wɔ̃geh kugbɔ̃nku kuu te ma bo

Kugbɔ̃nku kuu lienh Uwien ya ñɔ̃bonsɔ̃knl Sonas bo nɛ. Uwien yin' Sonas nɛ ki sɔ̃n' wɔ̃ wɔ̃ n̄ tì sɔ̃kn u'gber Ninif ya du ni. Ninif là yé Asiri ya ducien nɛ. Uyo nnɔ̃ Asiri là yé Israyel ya nennendkpiek nɛ. Uyo wà Uwien sɔ̃n' Sonas nnɔ̃, u bikn' wɔ̃ n̄ sɛn, kime u là yíe Uwien ya tudere n̄ baa Ninif yaab bo nɛ. Ama Uwien wɔ̃bn' wɔ̃ u jon' ki tì sɔ̃kn' Uwien ya ñɔ̃bon, nɛ binib lèbre' bi'tetem nɛ Uwien ɲa ji bèrè' udu nnɔ̃.

Kugbɔ̃nku kuu ye ku n̄ wɔ̃kn te nà si: Uwien ɲa yíe Israyel yaab baba, ama u yíe bà ke mɔ̃ du u'bo nɛ. Kù liɛbe' ki wɔ̃knh ki teh binib lèbre' bi'tetem la, Uwien daandeh u là bonde' bi'bo utudere wà nnɔ̃ nɛ, ki wɔ̃knh ki teh Uwien ɲmɔ̃be mituɔ̃m u ñɛn' tibont tà ke nnɔ̃ bo.

Yesu ñi' Sonas ya gber bo ki len' u'kuum nin u'mekrm bo, nɛ ki taa' Ninif yaab lèbre' bi'tetem ma nnɔ̃ ɲɔ̃ wɔ̃ n̄ tien kunennenku kí de u'yo ya nib.

1 Sonas bikn' wɔ́ n̄ sen kí jende Yonbdaan.

1 Lidaali liba ne Yonbdaan len' nin Sonas, Amitayi^a ya bije ki ye: ²«Fii! Jo Ninif^b uducien ni kí tì kɔn nin u'nib kí tɔke be kininbɔnk kà li baa bi'bo, kime n ben bi sɔnh itùonbiere yà.»

³Ne Sonas fii' wɔ́ n̄ sen kí jo Tarsis, kí jende Yonbdaan. U bure' ne ki tì baa' Safa ya du ni, udu wà ni u laa' buñerbu buba, bù bonde' ki gben' bù n̄ jo Tarsis. Sonas pèn' ilike, ki kɔn' ki kpɔbn' binib bà te buñerbu nnɔ ni bó, wɔ́ n̄ bùre Tarsis, ɲɔ́ kí jende Yonbdaan.

⁴Yonbdaan cère' kutafaabiiku kuba fii' miñuncienm bo, iñungbegbel fih ne buñerbu ben bù n̄ we. ⁵Biñerkurb ya fèl sen', ne wà ke wuureh ufaa bo ki yih u'wien. Ne bi ñen' ituk yà te buñerbu ni nnɔ ki wiε' miñum ni, ɲɔ́ buñerbu n̄ yuɔke. Sonas wɔn là kɔn' buñerbu ya tingi, ne ki duɔn' ki gùɔn' ki gbɔkre'. ⁶Ne biñerkurb ya cien nekn' wɔ́ ki tɔke' wɔ́ ki ye: «A teh be ya bonn sɔ nɔ? A gɔh ne-εε? Fii kí wuure kí yin a'wien. Nba la, uwien nnɔ li tiere ti'bó, ne ta n̄ kpo.» ⁷Ne biñerkurb tɔke' tɔb ki ye: «Tí fùɔre men imuɔn kí liike wà cère' ijend yiε baa' ti'bo.» Bi fùɔre' imuɔn ki laa' n̄ ñen' Sonas ne. ⁸Nen bo ne bi niire' wɔ́ ki ye: «Tɔke te, ɲme ne cère' ijend yiε baa' ti'bo? A sɔnh ba nie saan-i?. A ñen' le bo ní? A yé u le du ya nil-i? A yé li le bol ya nil-i?» ⁹Ne Sonas jiin' be ki ye: «N yé Ebre ne, ki pukeh Yonbdaan Uwien wà te paaki bó, ki tien' miñuncienm nin kitink.» ¹⁰Bujewaancienbu cuo' biñerkurb, ne bi niire' wɔ́ ki ye: «Be cère' a tien' nɔ nnɔ?» Kime u là tɔke' be ki ye u tiinh wɔ́ n̄ jende Yonbdaan ne. ¹¹«Ti li tien ɲe mila ɲɔ́

^a 1.1 Liike 2 Bib 14:25

^b 1.2 Ninif ne là yé Asiri ya ducien 2Bib 19:36, naw 1:1

miñum n̄ ñmile?» Kime iñungbegbel li pukndeh ne ki joh. ¹²Sonas jiin' be ki ye: «Taa nni men kí wie miñum ni ño me n̄ ñmin cim; n ben imòn min bo ne cère' kutafaabiiku kuu fii' ni'bo.» ¹³Nin nen ke biñerkurb li ñikndeh ne be n̄ baa likpengbèngbènl bo, ama ka fre' kime iñungbegbel li fih ne ki pukndeh ki yildeh bi'bo. ¹⁴Ne bi wuure' ki yin' Yonbdaan ki ye: «Oo Yonbdaan, ti gbaan' ñe ne, la cère tí kpo kí ñe uje wuɔ bo. La cère wà ña bii' bonn ya kuum n̄ juore ti'yul bo. Kime sin Yonbdaan ne tien' a yíe ma.» ¹⁵Ne bi taa' Sonas ki wie' miñuncienm ni. I ya tàan bo ne iñungbegbel cuo' ki sien', miñum ñmile' cim. ¹⁶Nen saan ne bi fenge' Yonbdaan ki gbien', ki tien' lituɔrl ki de' wɔ, ne ki pùon' ipuon.

Sonas ya kàare

2 Bi ñen' Sonas ki wie' miñum ni ma nno, ne Yonbdaan sɔn' i ya tàan bo ujencien uba u lá nele' wɔ. Ne Sonas tien' ujen nno ya benku ni iwien ita nin tiñont tuta^c. ²Ujen ya benku ni, Sonas kàare' Yonbdaan u'Wien.

³ U kàare' ki ye: Uyo wà n te uyensaacien ni,

N wuureh ki yih Yonbdaan,

Ne U kpekreh nni;

Kutenkpiiku ni

N wuureh ki yih ñe ne a ciuh n'bó.

⁴ A wie' nni miñuncienm ni, nà saan ño

Uñunjɔn ya siik ni,

Ne ki cèreh iñungbelgbel yà faa yildeh n'bo.

⁵ Ne n maaleh ki teh: A ñɔre' nni ki jende' a'nun bó
ne,

^c 2.1 Liike Mat 12:40.

Ama n'nun biε ki cε a'duñāanku^d bo.

⁶ Miñum seldēh n'tule, Miñum

Preh n'bo

Nε n'yul cùɔn' tikpensir ni.

⁷ N jiire' haali ijuɔn ya mul,

Nε kutenkpiiku ya nagent piin'

Ki paan' n'bo ki de' uyo wà ŋa ŋmɔbe gbenm,

Ama sin Yonbdaan n'Wien,

Ñen' nni kuu ya bùoku kùà ñɔ ni n biε ki ŋmɔbe
limiɛl.

⁸ Uyo wà n ben í kpo,

N maale' ki tiere' a'bo, Yonbdaan, nε n'kàare baa'
haali a'saan

A'duñāanku ni.

⁹ Bà pukeh tibont tà ŋa ŋmɔbe kpisike nnɔ,

Bi wienh miŋmerm ya sɛn nε^e.

¹⁰ Ama min, n li gε iyuon kí faare ŋε,

Kí tùɔre lituɔrl kí de ŋε,

Kí pùɔre n pùon' ipuon yà ki de' ŋε nnɔ.

Imòɔn, sin Yonbdaan nε ŋmiendeh!

¹¹ Nε Yonbdaan de' ujen usen, nε ujen sii' Sonas liwɛl bo.

Sonas te Ninif ni ki tɔkeh Uwien ya gber

3 Yonbdaan len' nin Sonas nle bo ki ye: ² «Fii! Jo Ninif uduciɛn ni, kí tì kɔn nin wù ten n li tɔke ŋε ma bo.»

³ Miε bo wɔn, Sonas fii' nε ki jon' Ninif ten Yonbdaan tɔke' wɔ ma bo. Tɔ, Ninif là yé udu wà yebe ki tì gbien' ma

^d 2.5 Bi liebe' ki yih Uwien ya duku nε ki teh Kuduñāanku. Liike Mis 1:2, Pis 5:8; 11:4

^e 2.9 Bi li fre kí liebe kí lèbre ki ye: bε í dàan tibont nnɔ ya pukm

nnɔ, unil là li taa iwien ita nɛ kí fre kí cuon kí bon wù.
⁴ Sonas cuon' udu nnɔ ni liwentunl liba nɛ ki kɔnh ki teh:
 «Iden pinaan ya puoli bó Ninif li bèrɛ.» ⁵ Nɛn bo nɛ Ninif
 yaab teke' Uwien ki jin^f, ki taa' migèndm ki ye unil ke ń
 lòle buñɔbu, nɛ biciɛnb nin biwaab kɛ taa' tibɔtɔr ki gòlɛ^g.
⁶ Tigber nnɔ lu' Ninif ya berciɛn ya tubl ni ma nnɔ, nɛ u fii'
 u'berbiɛk bo, ki gore' u'berlierku, ki taa' kubɔtuɔku ki pibn'
 nɛ ki jon' ki tì kèlɛ' mifentɛm ni^h, ⁷ nɛ ki taa' migèndm
 ki ye be ń kpaande Ninif ya du ni kí ye: «Uberciɛn nin
 u'tonsɔnciɛnb ble' liwɔbl ki ye, uba mɔnɔn la ji ki la ñu,
 iden ya wenkobr mɔ la ŋmɔn muɔku, ki la ñu. ⁸ Binib ń
 taa tibɔtɔr kí pibn bi'ba bo, kí pibn iden ya wenkobr kɛ bo,
 ŋɔ kí wuure kí yin Uwien ufaa bo. Wà kɛ ń lèbre u'tetɛm
 kí wiɛ u'tùonbiɛrɛ nin mibiɛrm. ⁹ Nba la, nɛn bo Uwien li
 daan u là bonde' nà nnɔ, kí daan u'benpiebe ti'bo, nɛ ka ń
 cèrɛ tí kpo.»

¹⁰ Uwien laa' bi ñikn' ki nuunh be ń wiɛ bi'tùonbiɛrɛ ma
 nnɔ, nɛ ki daan' ka tien' u là bonde' wɔ ń tien be mibiɛrm
 mà nnɔ.

Sonas ya benpiebe nin Uwien ya cɛɛɛkmɔ

4 Uwien ŋa là dɛrɛ' Ninif yaab ya tubl ma nnɔ, na là
 ŋmaake' Sonas waamu mɔnɔn, nɛ u'benku ni benⁱ. ² U
 tɔkɛ' Yonbdaan ki ye: «Oo Yonbdaan, n li là fɛngɛ nà uyo
 wà n laan là biɛ ki te n'du ni nnɔ ŋa sɔ nɔ-ɔɔ? Nɛn nɛ

^f 3.5 Liike Mat 12:41; Luk 11:30,32.

^g 3.5 Uyo nnɔ binib là guoh tibɔtɔr nɛ ki wɔngɛh ki teh bi te
 uyensaaciɛn ni bii mikuum ni bii bi lèbre bi'tetɛm

^h 3.6 Uyo nnɔ binib là kaah mifentɛm mɔ ni nɛ ki wɔngɛh ki teh bi te
 uyensaaciɛn ni bii mikuum ni bii bi lèbre' bi'tetɛm

ⁱ 4.1 Liike Luc 15.28

là cèrè' n tiinh ki joh Tarsis ya du bó. N là ben ki ye a yé Uwien wà mən, ki muoh micεεkm, ki yé Uwien wà ya benku ni ηa be tonm, ki ηmɔbe tinimənt cεen, kí fre kí lèbre a'yenmaale kí la dere nil ya tubl. ³Yonbdaan, n gbaan' ηε nε, ji ní teke n'miel; n'kuum tu nin n'fuobm^j.»
⁴Yonbdaan ye: «Sonas, a ηmɔbe imən a'benku ni ní be-ee?»
⁵Sonas ñen' Ninif ya du ni, ki jon' u'lenpuoli bó ki tì pən' lininbonl, ki kən' ki kèle' li'ni ki guh wɔ ní lε nà li gèbre u'ni. ⁶Nen saan nε Yonbdaan Uwien cèrè' busubu buba ya bol pen' ki kpere' ki yìn' Sonas bo ki de' wɔ usɔnge ηɔ u'fèl ní sɔnge. Busubu nnɔ bo Sonas là te uyenηmaacien ni. ⁷Nì fàa', kutenηasənsənku, nε Uwien sən' lininbiebl liba lì lá ηmən' busubu nnɔ ya ñaan, nε bù kuore'. ⁸Nε uyo wà uwien puɔ' nnɔ, Uwien sən' mitaafaam miba lenpuoli bó^k ní mì ton, nε kuwienku se' Sonas ya yul u ben wɔ ní fike. Nen saan nε Sonas muɔ' mikuum bo ki ye: «N'kuum tu nin n'fuobm.» ⁹Nε Uwien niire' wɔ ki ye: «Busubu buu bo, a ηmɔbe imən a'benku ni ní be-ee?» Sonas jiin' ki ye: «Imən, n'benku ni li fre kí be, kí li naan tən ní kpo mənən.» ¹⁰Nε Uwien liebe' ki ye: «Busubu bùa ηa jènde' bù'bo, ka ben bù kpere' ma bo, bù taa' kuñɔnku kuba ki kpere' nε kuñɔnlieku bù kuore' nnɔ a muɔ' bù micεεkm. ¹¹Nε min ηa ji li muɔ Ninif uduchien wà ya nib li gèbre itur kobk nin pile^l ka ben nà mən bii nà ηa mən, nin tiwenkobr na ηmɔbe kenku nnɔ micεεkm-ii?»

^j 4.3 Liike migbiirm 8; 1 bib 19:4; sob 7:15

^k 4.8 Ni tingi si kupenpelku bó ní, nen nε wəngɛh ki teh mitaafaanm nnɔ ton

^l 4.11 Liike Mik 7.4

PRIX : 200 F CFA